

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Švédsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

Mezinárodní právo soukromé je nyní velkou měrou upraveno právními předpisy EU. Švédská vnitrostátní pravidla pro tuto oblast jsou stanovena právními předpisy a judikaturou. Právní předpisy zejména provádějí mezinárodní úmluvy, jichž je Švédsko smluvní stranou. Hlavní právní předpisy v této oblasti jsou tyto:

Manželství a děti

- § 4 a § 6 kapitoly 3 zákona (1904:26, s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví (*lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap*) (dále jen „IÄL“),
- § 9, § 12 a § 13 nařízení (1931:429) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství, osvojení a poručnictví (*förordningen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap*) (dále jen „NÄF“),
- § 3 zákona (2018:1289) o osvojení v mezinárodních situacích (*lagen om adoption i internationella situationer*),
- § 2, § 3, § 3a, § 5, § 5a, § 6 a § 6a zákona (1985:367) o mezinárodních otázkách určení otcovství (*lagen om internationella faderskapsfrågor*) (dále jen „IFL“),
- nařízení Rady (EU) 2016/1103 ze dne 24. června 2016 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství,
- nařízení Rady (EU) 2016/1104 ze dne 24. června 2016 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství,
- zákon (2019:234) o majetkových vztazích manželů nebo osob žijících ve společné domácnosti v mezinárodních situacích (*lagen om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer*),
- § 1 zákona (2012:318) o Haagské úmluvě z roku 1996 (*lagen om 1996 års Haagkonvention*) a články 15–22 Úmluvy o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí uzavřené v Haagu dne 19. října 1996 (dále jen „Haagská úmluva z roku 1996“),
- článek 15 nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále jen „nařízení o vyživovací povinnosti“) a Haagský protokol z roku 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

Dědictví

- články 20–38 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

Smlouvy a nákupy

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím I“),
- § 79–§ 87 zákona o směnkách (*växellagen*) (1932:130),
- § 58–§ 65 zákona o šecích (*checklagen*) (1932:131),
- zákon (1964:528) o právu použitelném na prodej zboží (*lagen om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker*) (dále jen „IKL“),
- § 25a, § 31a a § 42a zákona (1976:580) o spolurozhodování na pracovišti (*lagen om medbestämmande i arbetslivet*) (dále jen „MBL“),
- zákon (1993:645) o právu rozhodném pro některé pojistné smlouvy (*lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal*),
- § 4 kapitoly 13 a § 2 kapitoly 14 námořního zákoníku (*sjölagen*) (1994:1009),
- § 14 zákona o spotřebitelských smlouvách (1994:1512) (*lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden*),
- § 4 kapitoly 1 zákona (2011:914) o ochraně spotřebitelů ve smlouvách týkajících se dočasného užívání ubytovacího zařízení nebo dlouhodobých rekreačních produktů (*lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt*),
- § 14 kapitoly 3 zákona (2005:59) o smlouvách uzavřených na dálku a o prodeji na dálku (*lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*),
- § 48 zákona o prodeji spotřebitelům (*konsumentköplagen*) (1990:932).

Náhrada škody

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (dále jen „nařízení Řím II“),
- § 8, § 14 a § 38 zákona o škodách způsobených v důsledku silničního provozu (*trafikskadelagen*) (1975:1410),
- § 1 zákona (1972:114) o Úmluvě ze dne 9. února 1972 mezi Švédskem a Norskem o pasení sobů (*lagen med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning*),
- § 1 zákona (1974:268) o Úmluvě o ochraně životního prostředí ze dne 19. února 1974 mezi Dánskem, Finskem, Norskem a Švédskem (*lagen med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige*).

Insolvenční právo

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (dále jen „nařízení o insolenci z roku 2015“),
- § 1, § 3 a § 5–§ 8 zákona (1934:67), kterým se stanoví pravidla úpadku zahrnujícího majetek v Dánsku, Finsku, na Islandu nebo v Norsku (*lag med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge*),
- § 1, § 4–§ 9 a § 13 zákona (1934:68) o účincích úpadku, k němuž došlo v Dánsku, Finsku, na Islandu nebo v Norsku (*lag om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge*),
- § 1, § 3–§ 8 a § 12 zákona (1981:6) o úpadku zahrnujícím majetek v jiné severské zemi (*lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land*),
- § 1, § 4–§ 9, § 13 a § 14 zákona (1981:7) o účincích úpadku, k němuž došlo v jiné severské zemi (*lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land*).

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Švédsko je smluvní stranou níže uvedených mnohostranných mezinárodních úmluv, jež stanoví pravidla určení rozhodného práva. Jelikož Švédsko zaujímá k mezinárodním smlouvám „dualistický“ přístup, byly tyto mnohostranné úmluvy rovněž provedeny ve švédských vnitrostátních právních předpisech. Viz výše.

Společnost národů

- úmluva z roku 1930 o ustanoveních v oblasti mezinárodního práva směnečného,
- úmluva z roku 1931 o ustanoveních v oblasti mezinárodního práva šekového.

Haagská konference mezinárodního práva soukromého

- úmluva z roku 1955 o právu použitelném na mezinárodní prodej zboží,
- úmluva z roku 1961 o právu použitelném na formu závětí,
- úmluva z roku 1996 o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí,
- Haagský protokol z roku 2007 o právu rozhodném pro výživovací povinnosti.

Evropská unie

- *úmluva z roku 1980 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (u smluv uzavřených po 17. prosinci 2009 nahrazuje tuto úmluvu nařízení Řím I).*

Severské úmluvy

- úmluva z roku 1931 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem, kterou se stanoví pravidla mezinárodního práva soukromého týkající se manželství, osvojení a poručnictví (naposledy pozměněná pozměňující úmluvou z roku 2006),
- úmluva z roku 1933 mezi Švédskem, Dánskem, Finskem, Islandem a Norskem o úpadku (dále jen „severská úmluva o úpadku“),
- úmluva z roku 1934 mezi Dánskem, Finskem, Islandem, Norskem a Švédskem o dědění, závětích a správě pozůstalosti (naposledy pozměněná pozměňující úmluvou z roku 2012),
- úmluva z roku 1974 o ochraně životního prostředí mezi Dánskem, Finskem, Norskem a Švédskem.

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

- Úmluva z roku 1972 mezi Švédskem a Norskem o pasení sobů (*1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning*).

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Má-li spor mezinárodní prvky, měl by se soud zabývat otázkou rozhodného práva z vlastního podnětu. Řada pravidel švédského mezinárodního práva soukromého stanoví, že je nutno dodržet volbu práva, kterou učinily smluvní strany s ohledem na záležitosti upravené smlouvou. Lze-li spor vyřešit mimosoudně, je rovněž možné, aby se strany dohodly na rozhodném právu při předložení sporu soudu. Pokud se daná věc týká právního vztahu, u něhož je podle švédských vnitrostátních předpisů přípustné smířčí řízení, měl by soud schválit jednomyslné prohlášení o podřízení se švédskému právu, pokud existuje vztah ke Švédsku (viz archiv nových právních předpisů (NJA) 2017 s. 168).

2.2 Zpětný odkaz

Švédské mezinárodní právo soukromé obecně nepřipouští zásadu zpětného a dalšího odkazu. Existuje však výjimka v § 79 odst. 2 zákona o směnkách a § 58 odst. 2 zákona o šecích, co se týká způsobilosti cizích státních příslušníků uzavírat transakce týkající se smének nebo šeků. Důvodem je to, že tato ustanovení vycházejí z mezinárodních úmluv. Další výjimka je stanovena v § 9 odst. 2 zákona (1981:7) o účincích úpadku, k němuž došlo v jiné severské zemi. A konečně co se týká formální platnosti manželství, je zpětný a další odkaz uznán v § 1 odst. 7 kapitoly 1 zákona (1904:26 s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví.

2.3 Změna kolizního kritéria

Neexistují obecná pravidla týkající se změny kolizního kritéria. Například nařízení Evropské unie o majetkových poměrech manželů a registrovaných partnerů se zakládají na zásadě možné změny. To znamená, že rozhodné právo stanovené pro kolizní kritérium, jež existovalo v době uzavření manželství nebo registrovaného partnerství, se změní pouze výjimečně a na žádost, a to za určitých podmínek stanovených v příslušném nařízení Evropské unie. V severských zemích se na majetkové poměry v manželství naopak vztahuje zásada možné změny. To znamená, že pokud manželé neuzavřeli dohodu o volbě rozhodného práva a pokud si následně zřídí trvalý pobyt v jiné severské zemi a pobývají zde nejméně po dobu dvou let, použije se místo toho právo této země. Pokud však měli oba manželé v této zemi trvalý pobyt dříve během manželství nebo pokud jsou státními příslušníky této země, použije se právo této země od okamžiku, kdy si zde zřídili trvalý pobyt. Podobná zásada se vztahuje na nesezdané soužití. (Viz § 9 kapitoly 3 a § 6 kapitoly 5 zákona [2019: 234] o majetkových vztazích manželů nebo osob žijících ve společné domácnosti v mezinárodních situacích.)

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Za obecnou zásadu švédského mezinárodního práva soukromého se považuje to, že by se ustanovení cizího práva nemělo použít, je-li zjevně neslučitelné se základními zásadami švédského právního systému. Ustanovení za tímto účelem jsou obsažena v řadě právních předpisů mezinárodního práva soukromého, z toho však nelze odvodit, že omezení s ohledem na veřejný pořádek vyžaduje základ v právních předpisech. Existuje několik málo rozsudků, v nichž bylo shledáno, že cizí právo nelze uplatnit z důvodu veřejného pořádku.

O tom, která pravidla švédského práva jsou imperativní, obvykle rozhodují soudci.

2.5 Zjištění cizího práva

Pokud soud zjistí, že je rozhodné cizí právo, není však obeznán s jeho hmotněprávními ustanoveními, má na výběr dvě možnosti. Může prošetřit záležitost sám, nebo může požádat účastníka řízení, aby poskytl potřebné informace. Zvolená možnost závisí na účelnosti. Jestliže soud prošetřuje záležitost sám, může si vyžádat pomoc ministerstva spravedlnosti. Soud by měl hrát obecně aktivnější úlohu ve sporech, které nelze vyřešit mimosoudně, zatímco ve sporech, jež lze urovnat mimosoudně, může pověřit šetřením z velké části samotné účastníky řízení.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Švédsko je smluvní stranou Římské úmluvy z roku 1980 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. V některých oblastech platí zvláštní pravidla týkající se volby práva. U smluv uzavřených po 17. prosinci 2009 nahrazuje tuto úmluvu nařízení Řím I.

Smlouvy o **prodeji zboží** jsou upraveny zákonem (1964:528) o právu použitelném na prodej zboží, který ve švédském právním řádu provádí Haagskou úmluvu z roku 1955 o právu použitelném na mezinárodní prodej zboží. Tento zákon má přednost před pravidly obsaženými v nařízení Řím I. Nevztahuje se však na spotřebitelské smlouvy. § 3 zákona umožňuje, aby kupující a prodávající určili rozhodné právo dohodou. V § 4 se uvádí, že pokud si strany nevolí rozhodné právo, je právem, které se použije, právo země, v němž má bydliště prodávající. Výjimky z tohoto pravidla existují v případech, že prodávající přijal objednávku v zemi bydliště kupujícího, a u nákupů na burze nebo v aukci.

Další výjimka z pravidel nařízení Řím I se týká některých **spotřebitelských smluv**. V § 48 zákona o prodeji spotřebitelům (1990:932), § 14 zákona o spotřebitelských smlouvách (1994:1512), § 4 kapitoly 1 zákona (2011:914) o ochraně spotřebitelů ve smlouvách týkajících se dočasného užívání

ubytovacího zařízení nebo dlouhodobých rekreačních produktů a § 14 kapitoly 3 zákona (2005:59) o smlouvách uzavřených na dálku a o prodeji na dálku existují zvláštní pravidla zaměřená na ochranu spotřebitele s ohledem na ustanovení o volbě práva. Podle těchto ustanovení se za určitých podmínek musí použít právo země EHP, jestliže poskytuje spotřebiteli lepší ochranu.

Zvláštní pravidla pro **směnky a šeky** jsou obsažena v § 79–§ 87 zákona o směnkách (1932:130) a § 58–§ 65 zákona o šecích (1932:131). Ta jsou založena na Ženevské úmluvě z roku 1930 o ustanoveních v oblasti mezinárodního práva směnečného a Ženevské úmluvě z roku 1931 o ustanoveních v oblasti mezinárodního práva šekového.

Některé smlouvy týkající se **pojištění odpovědnosti za škody** jsou upraveny zákonem (1993:645) o právu použitelném na některé pojistné smlouvy.

3.2 Mimosmluvní závazky

Otázka práva použitelného na mimosmluvní závazky je upravena nařízením Řím II.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Ve švédském mezinárodním právu soukromém je tradičně rozhodujícím hraničním určovatелеm pro určení osobního stavu státní příslušnost. Nyní existuje mnoho případů, v nichž státní příslušnost musela ustoupit trvalému bydlišti jako hlavnímu hraničnímu určovateli, takže je sporné, zda dosud můžeme hovořit o jediném hlavním hraničním určovateli pro osobní stav. Ve švédském mezinárodním právu soukromém se „osobním stavem“ rozumí způsobilost k právům a právním úkonům a jméno dotyčné osoby.

Podle § 1 kapitoly 1 zákona (1904:26 s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví je v zásadě nutno stanovit **způsobilost uzavřít manželství** u švédského orgánu v souladu se švédským právem, je-li jedna ze stran švédským státním příslušníkem nebo má-li trvalé bydliště ve Švédsku. Obdobná pravidla platí v rámci severských zemí podle § 1 nařízení (1931:429) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství, osvojení a poručnictví.

Zvláštní pravidla týkající se **poručnictví a opatrovnictví** jsou obsažena v kapitolách 4 a 5 zákona (1904:26 s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví a v § 14–§ 21 a nařízení (1931:429) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství, osvojení a poručnictví.

Otázka práva použitelného na **způsobilost uzavírat smlouvy** je upravena částečně v článku 13 nařízení Řím I. Způsobilost uzavírat transakce zahrnující směnky nebo šeky je upravena zvláštními pravidly v § 79 zákona o směnkách a v § 58 zákona o šecích.

V § 3 kapitole 11 občanského soudního řádu (*rättegångsbalken*) je uvedeno zvláštní pravidlo týkající se **aktivní a pasivní procesní způsobilosti**, v němž se uvádí, že cizinec, který nemá ve své vlastní zemi procesní způsobilost, může řízení vést ve Švédsku, je-li k tomu způsobilý podle švédského práva.

Švédské mezinárodní právo soukromé považuje **otázky jména** za otázky, které patří do práva týkajícího osobního stavu. To například znamená, že se přijetí jména druhého manžela jedním z manželů nepovažuje za záležitost s právními účinky manželství v osobní sféře. Podle § 31 zákona (2016:1013) o osobních jménech (*lagen om personnamn*) se zákon nevztahuje na švédské státní příslušníky, kteří mají trvalé bydliště v Dánsku, Norsku nebo Finsku. *A contrario* lze odvodit, že se vztahuje na švédské státní příslušníky jinde. Podle § 32 zákona se může vztahovat rovněž na cizí státní příslušníky, kteří mají trvalé bydliště ve Švédsku.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

Švédské hmotné právo nerozlišuje mezi **dětmi manželského a nemanželského původu** a švédské mezinárodní právo soukromé neobsahuje zvláštní kolizní normy, pokud jde o určení, zda má být dítě považováno za narozené v manželství nebo za nemanželské, či zda může být nemanželské dítě legitimizováno. Co se týká práva rozhodného pro určení **otcovství**, existují různá pravidla pro domněnky otcovství a pro určení otcovství soudem. Domněnka otcovství je upravena v § 2 zákona (1985:367) o mezinárodních otázkách určení otcovství. Podle tohoto ustanovení je muž, který je či byl ženatý s matkou dítěte, považován za otce dítěte, je-li to důsledkem práva státu, v němž dítě získalo trvalé bydliště narozením, nebo pokud toto právo nepokládá nikoho za otce, je-li to důsledkem práva státu, jehož státním příslušníkem se dítě stalo při narození. Pokud však bylo místo trvalého bydliště dítěte při narození ve Švédsku, bude o této otázce rozhodnuto vždy podle švédského práva. Musí-li otcovství určit soud, použije obvykle právo země, v níž mělo dítě trvalé bydliště v době vydání rozsudku soudu prvního stupně.

Podle § 3 zákona (2018:1289) o **osvojení** v mezinárodních situacích musí švédský soud, který zkoumá návrh na osvojení, použít švédské právo.

Zahraniční rozhodnutí o osvojení, které je platné ve Švédsku, má stejný právní účinek jako švédské rozhodnutí o osvojení.

Otázka rozhodného práva upravujícího **výživné na děti** se řídí Haagským protokolem z roku 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti. Obecným pravidlem je, že vyživovací povinnosti se řídí právem státu, v němž má dítě trvalé bydliště. V případě, že není možné, aby dítě získalo výživné od strany, která je povinná je poskytnout na základě tohoto práva, použije se právo země, v níž se nachází soud. V případě, že není možné, aby dítě získalo výživné od strany, která je povinná je poskytnout na základě kteréhokoli z těchto právních řádů a obě strany jsou občany stejného státu, použije se právo tohoto státu.

3.5 Manželství, nesezdané soužití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

Co se týká **způsobilosti uzavřít manželství**, viz bod 3.3. Obecným pravidlem je, že manželství se považuje za **formálně platné**, je-li platné v zemi, v níž bylo uzavřeno; viz § 7 kapitola 1 zákona (1904:26 s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví.

Právní účinky manželství lze rozdělit do dvou hlavních kategorií: účinky v osobní sféře a účinky týkající se majetku manželů (viz bod 3.6). Hlavním právním účinkem manželství v osobní sféře je to, že manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost. Ve švédském mezinárodním právu soukromém se otázky týkající se práva manželů dědit, přijetí jména druhého manžela nebo jejich vyživovací povinnosti k dětem druhého manžela nepovažují za právní účinky manželství a použitelné právo je stanoveno kolizními normami, která upravují dědictví, osobní jména atd.

Problematiku práva použitelného pro **placení výživného manželovi** upravuje Haagský protokol z roku 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti.

Obecným pravidlem je, že vyživovací povinnosti se řídí právem státu, v němž má trvalé bydliště strana, která má vyživovací povinnost. Pokud některý z manželů nesouhlasí s použitím tohoto práva a právo jiného státu je v užším vztahu k tomuto manželství (zejména právo státu, kde manželé naposledy měli společné trvalé bydliště), použije se právo tohoto jiného státu.

Co se týká **rozvodu**, § 4 odst. 1 kapitoly 3 zákona (1904:26 s. 1) o některých mezinárodněprávních vztazích týkajících se manželství a poručnictví stanoví, že švédské soudy musí používat švédské právo. V § 4 odst. 2 stanoví výjimku v případě, že oba manželé jsou cizími státními příslušníky a žádný z nich neměl ve Švédsku trvalé bydliště po dobu nejméně jednoho roku.

Švédské hmotné právo nezahrnuje právní instituty **rozluky** nebo **prohlášení manželství za neplatné**. Pravidla upravující rozdělení majetku po rozluce jsou stanovena v § 6 kapitoly 2 a § 13 kapitoly 3 zákona (2019:234) o majetkových vztazích manželů nebo osob žijících ve společné domácnosti v mezinárodních situacích.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Otázky týkající se práva rozhodného pro úpravu majetkových poměrů v manželství upravuje kapitola III nařízení Rady (EU) 2016/1103 ze dne 24. června 2016 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství. Podobná pravidla pro registrované partnery jsou obsažena v kapitole III nařízení Rady (EU) 2016/1104 ze dne 24. června 2016 provádějící

posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství. Hlava 2 zákona (2019:234) o majetkových vztazích manželů nebo osob žijících ve společné domácnosti v mezinárodních situacích obsahuje ustanovení, která doplňuje nařízení Evropské unie (viz mimo jiné § 4 a § 5 kapitoly 2).

Zvláštní ustanovení o právu rozhodném pro úpravu majetkových poměrů v manželství v severských zemích jsou obsažena v kapitole 3 zákona (2019:234) o majetkových vztazích manželů nebo osob žijících ve společné domácnosti v mezinárodních situacích (viz mimo jiné § 8–§ 11 kapitoly 3).

3.7 Závěti a dědictví

Otázku volby práva s ohledem na závěti a dědění upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení. Količní normy v tomto nařízení se použijí bez ohledu na to, zda existuje mezinárodní vztah s některým členským státem nebo s jakýmkoli jiným státem.

Zvláštní ustanovení upravující formální platnost závětí jsou však obsažena v § 3 kapitole 2 zákona (2015: 417) o dědictví v mezinárodních situacích (*lagen om arv i internationella situationer*), který ve švédském právním řádu provádí Haagskou úmluvu z roku 1961 o právu použitelném na formu závětí. Závěť je nutno považovat za platnou, pokud je její forma v souladu s požadavky podle práva místa, kde ji zůstavitel pořídil, případně podle práva místa trvalého bydliště zůstavitele, nebo země, jejímž státním příslušníkem zůstavitel byl buď v době, kdy byla závěť pořízena, nebo v okamžiku smrti. Pořízení týkající se nemovitého majetku se rovněž musí považovat z hlediska formy za platné, pokud splňuje požadavky na formu podle práva místa, kde se nemovitost nachází. Stejná pravidla platí pro zrušení závětí. Zrušení se musí považovat za platné v případě, že splňuje požadavky na formu zrušení podle kteréhokoli právního řádu, podle něhož je závěť formálně platná.

3.8 Věcná práva

V oblasti majetkového práva existují kodifikované količní normy pouze u některých případů týkajících se lodí a letadel, finančních nástrojů a protiprávně přemístěných kulturních statků a pro určité situace upravené severskou úmluvou o úpadku a nařízením o insolventci.

Účinky například pořízení nebo zastavení movitého či nemovitého majetku ve věcném právu je nutno určit v souladu s právem země, v níž se majetek nachází v době pořízení nebo zastavení. Toto právo určí povahu případných vlastnických práv, jak vlastnická práva vznikají a zanikají a jaké formální požadavky mohou existovat a jaká práva vlastnické právo přiznává s ohledem na třetí strany.

Co se týká zahraničních zajišťovacích práv, v judikatuře je stanoveno, že pokud v okamžiku vzniku zajišťovacího práva prodávající věděl, že majetek má být odvezen do Švédska (a zajišťovací právo není ve Švédsku platné), musí prodávající místo toho získat zajištění, které splňuje požadavky švédského práva. Zahraniční zajišťovací právo by mimoto nemělo nabýt právního účinku, pokud od přemístění majetku do Švédska uplynula určitá doba. V těchto případech měl věřitel čas buď získat nové zajištění, nebo vymoci pohledávku.

3.9 Insolvence

Nařízení o insolventci z roku 2015 stanoví pravidla upravující rozhodné právo ve vztahu k ostatním členským státům Evropské unie (vyjma Dánska).

Co se týká severských zemí, na něž se nevztahuje nařízení o insolventci z roku 2015, existují zvláštní ustanovení týkající se rozhodného práva, která jsou založena na Severské úmluvě o úpadku z roku 1933 a která jsou provedena ve švédském právním řádu právními předpisy přijatými v roce 1981 (ve vztahu k Islandu se však použijí ustanovení dřívějších právních předpisů z roku 1934). Obecným pravidlem Severské úmluvy o úpadku je, že insolvenční řízení ve smluvním státě (země, v níž probíhá insolvenční řízení) musí zahrnovat také majetek náležející dlužníkovi, který se nachází v jiném smluvním státě. Na záležitosti týkající se tohoto majetku se musí obvykle použít právo země, v níž insolvenční řízení probíhá, jako je právo dlužníka kontrolovat svůj majetek a to, co má být zahrnuto v majetkové podstatě.

Většina švédských předpisů o mezinárodní insolventci není stanovena v právních předpisech, vyjma výše zmíněných pravidel. Základním předpokladem je, že se použije právo země, v níž se insolvenční řízení koná (*lex fori concursus*). To mimo jiné znamená, že s ohledem na švédské insolvenční řízení se použije švédské právo na samotné řízení i na jakékoli jiné záležitosti týkající se insolvenčního práva.

Poslední aktualizace: 29/03/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.